

**Дрогобицький державний педагогічний університет
імені Івана Франка**

**МОДЕЛЮВАННЯ СОЦІАЛЬНО-
ЕКОНОМІЧНИХ ПРОЦЕСІВ:
РЕГІОНАЛЬНІ ТА ГАЛУЗЕВІ
АСПЕКТИ**

**Матеріали міжнародної науково-практичної
конференції**

**Дрогобич
2016**

УДК 34.01.57(08)
ББК 65в641я43
М 74

Рекомендовано до друку вченою радою Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івані Франка
(протокол № 5 від 29 квітня 2016 р.)

Рецензенти:

Башнянин Г.І. – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри економічної теорії Львівській комерційній академії, заслужений діяч науки і техніки України;

Пирог О.В. – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри менеджменту і міжнародного підприємництва Інституту економіки і менеджменту Національного університету "Львівська політехніка".

М 74 Матеріали міжнародної науково-практичної конференції "Моделювання соціально-економічних процесів: регіональні та галузеві аспекти" / За ред. – **Богдана Юрійовича Кишакевича.** – Дрогобич : Видавничий відділ, Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка, 2016. – 252 с.

Збірник містить матеріали міжнародної науково-практичної конференції "Моделювання соціально-економічних процесів: регіональні та галузеві аспекти", яка відбулася у Дрогобицькому державному педагогічному університеті імені Івана Франка 12-13 травня 2016 року.

Матеріали охоплюють широке коло проблем моделювання економічного ризику та прийняття рішень в умовах невизначеності, моделювання соціально-економічного розвитку регіонів, пошуку шляхів подолання економічної кризи в країні та стануть корисними для широкої наукової громадськості, викладачів, аспірантів та студентів.

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ

д.ф.н., проф., Скотна Н.В. (ректор ДДПУ ім. І. Франка) – *голова оргкомітету;*

Prof. Dr. Dr. h. c. mult. Matthias Kramer (Технічний університет Дрездена, Німеччина) – *співголова;*

д.е.н., проф. Чухрай Н.І. (проректор з науки НУ "Львівська політехніка") – *співголова;*

Ks. Prof. dr hab. dr h.c. Andrzej Kryński (ректор Полонійної академії в Ченстохові (Польща)) – *співголова;*

Кучма Т.Я., міський голова. Дрогобича – *співголова;*

д.ф.-м.н., проф. Бойчук В.І. (директор інституту фізики, математики, економіки та інноваційних технологій ДДПУ ім. І. Франка) – *співголова;*

д.е.н., проф. Кишакевич Б.Ю. (м. Дрогобич, ДДПУ ім. І. Франка) – *співголова.*

Тези подаються в авторській редакції.

ЗМІСТ

Передмова.....8

1. ЕКОНОМІКО-МАТЕМАТИЧНЕ МОДЕЛЮВАННЯ ТА ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТРАНСФОРМАЦІЙНИХ ЗМІН В ЕКОНОМІЦІ УКРАЇНИ

<i>В.М. СОЛОВЙОВ</i>	10
Моделювання соціально-економічних систем мережними методами	
<i>В.М. ВОВК, З.Б. АРТИМ-ДРОГОМИРЕЦЬКА</i>	13
Економетричне моделювання впливу нагромадження основного капіталу на динаміку ВВП	
<i>А.К. ПРИКАРПАТСЬКИЙ</i>	17
Деякі аспекти квантової (некомутативної) фінансової математики: оптимальна оцінка активів в умовах відсутності арбітражу	
<i>Л.І. ДМИТРИШИН, С.І. БЛАГУН</i>	21
Моделювання процесу інноваційної діяльності на ринку фінансових послуг	
<i>В.І. ЄЛЕЙКО, Р.Д. БОДНАР</i>	24
Аналіз зовнішньої торгівлі товарами України з сусідніми країнами	
<i>О.П. СТЕПАНЕНКО</i>	28
Сучасні підходи до оцінювання результативності банківського сектору: модель ділової досконалості	
<i>В.І. ЄЛЕЙКО, Р.Ф. ТУРКО</i>	31
Особливості управління активами вітчизняних банків в умовах трансформаційної економіки	
<i>Р. МАТКОВСЬКА</i>	35
Industry efficiency in Europe: evidences from a panel model with arbitrary temporal heterogeneity in time	
<i>W. GRABAŁOWSKI</i>	40
Rozwój Światowej Ekonomii i Gospodarki Dylematy, problemy, zagrożenia	
<i>С.Д. ПОТАПЕНКО, Л.А. МИРОНЕНКО</i>	45
Визначення оптимального плану підготовки фахівців, що навчаються за державним замовленням	
<i>Є.Я. ПЕНЦАК</i>	49
Визначення функції попиту взаємозамінні товари на основі функції корисності споживача	
<i>О.О. СОЛТИСІК</i>	52
Моделювання структури соціально-економічної системи	
<i>П.В. СКОТНИЙ</i>	55
Економіко-теоретичний аналіз синергетичної економіки	
<i>І.В. ГОРДІЄНКО</i>	58
Імітаційна модель преміювання персоналу	

Ю.С. ХОМОШ	62
Концепція CRM – основа функціонування сучасного бізнесу	
В.І. СКИЦЬКО, Ю.В. ІГНАТОВА	66
Моделювання в зворотній логістиці (на прикладі інтернет-магазину)	
Г.В. ШУКЛІН	68
Прогнозування динаміки цін активів на фондовому ринку в умовах нестабільності за допомогою диференціальних рівнянь з відхиляючим аргументом	
Л.Є. УГРИН	72
Процеси моделювання складних економічних систем	
О.М. ГОТЬКО	75
Проблемні аспекти функціонування банківської системи України в сучасних умовах	
С.Г. КУРКУЛА, В.О. ЛОСЬ	79
Прогнозування розвитку ринку туристичних послуг України на основі регресійної моделі	

2. МОДЕЛЮВАННЯ ЕКОНОМІЧНИХ РИЗИКІВ ТА МЕТОДИ ПРИЙНЯТТЯ РІШЕНЬ В УМОВАХ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ

Б.Ю. КИШАКЕВИЧ	83
Методи агрегації економічного капіталу банку	
А. SKRYPNYK, O. RYABCHENK	87
Resonating function to global risks: case of Ukraine	
В. ГАВРИЛЮК	91
Скоринг в оцінюванні кредитного ризику	
В.В. ЧАПЛИГА	95
Моделювання впливу сукупного ризику на ефективність функціонування банку	
М.Й. НОДЬ	99
Генезис моделей інноваційних процесів в туризмі	
О.П. ГОЛУБЄВ	103
Оцінка та прогноз стратегічних ризиків безпеки територіальних утворень	
А. LUCHAKIVSKYY	105
Multiobjective optimization of bank financial stability by means of goal programming	
О.А. ЮЗЬВ'ЯК	111
Врахування важких хвостів при оцінюванні VaR банківського портфеля	
І.В. КЛИМКОВИЧ	113
Оцінювання фінансової стійкості банківської системи України на основі агрегованих індексів	
О.С. КУШНІР	117
Генезис методик визначення обсягу економічного капіталу під операційний ризик	

3. УПРАВЛІННЯ РЕГІОНАЛЬНИМИ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИМИ СИСТЕМАМИ

<i>М.В. ОДРЕХІВСЬКИЙ</i>	121
Проблеми кластеризації економічного потенціалу Дрогобиччини	
<i>С.Й. ВОРОБЕЦЬ, М.І. КЛІМКОВСЬКИЙ, В.П. КІЧОР</i>	125
Система моделей управління соціально-економічним розвитком територій	
<i>Л.Г. КВАСНІЙ</i>	129
Проблеми у розвитку малого і середнього підприємництва Дрогобиччини	
<i>І.В. ЄЛЕЙКО</i>	132
Міграційна політика країн-членів ЄС: сучасні виклики	
<i>А.В. ВОЛОШАНСЬКА</i>	134
Ознаки голландської хвороби як окремого випадку деіндустріалізації	
<i>М.М. ХАНДОГА</i>	138
Ідентифікація та характеристика сукупності зв'язків системи регіонального менеджменту	
<i>З.І. КОБЕЛЯ, О.І. ПАЛАГНЮК</i>	142
Вплив бюджету розвитку на соціально-економічне зростання регіону	
<i>Т.І.ГОРОДИСЬКИЙ</i>	145
Необхідність та передумови створення кластеру в регіоні	

4. МОДЕЛЮВАННЯ ТА ПРОГНОЗУВАННЯ ЕКОЛОГО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ В УМОВАХ НЕСТАБІЛЬНОСТІ

<i>Б.Ю. КИШАКЕВИЧ</i>	148
Проблеми економічного оцінювання екосистемних послуг в Україні	
<i>Т.В. ЗАХОВАЛКО, Н.К. МАКСИШКО</i>	151
Моделювання еколого-економічного розвитку аграрного підприємства на базі гіперграфів	
<i>W. THUMANN</i>	155
Schützen durch nützen – die regionalmarke juradistl	
<i>А.В. СІРОШ</i>	159
Інформаційні технології підтримки екологічного розвитку регіону	

5. ЕКОНОМІКА І ОСВІТА XXI СТОЛІТТЯ

<i>В.В. ВІТЛІНСЬКИЙ, О.С. КАТУНІНА</i>	163
Модельноцентрична концепція формування освітніх програм в інформаційно-знансвій економіці	
<i>А.В. РИБЧУК</i>	167
Наднаціональний характер освітніх послуг в умовах глобалізації	
<i>О.М. СВІНЦОВ, В.І. ЗІНКЕВИЧ</i>	169

Освітній комплекс економіки як фактор адаптації інтелектуальних економічних систем до трансформацій сучасного суспільства <i>Л.В. ОРШАНСЬКИЙ</i>	172
Вища освіта як важливий чинник інноваційного соціально-економічного розвитку регіону <i>С.О. МИХАЦЬ</i>	176
Основні зміни у вимогах до освіти як галузі економіки в ХХІ столітті <i>А.О. БОСАК</i>	179
Економічна освіта як базис формування інтелектуального капіталу підприємств <i>О.М. ПОПІВНЯК</i>	183
Незалежний освітній аудит – інструмент забезпечення якості вищої освіти в Україні <i>А.І. БУРДА</i>	185
Розвиток освітнього потенціалу – подвійний виклик сучасному суспільству <i>Г.М. ПУРІЙ</i>	187
Бюджетне забезпечення розвитку освітньої галузі в Україні <i>М.М. БАБ'ЯК, В.І. ЗІНКЕВИЧ</i>	191
Вплив факторів внутрішнього і зовнішнього середовища на формування і розвиток організаційної культури у ВНЗ I-II рівня акредитації <i>М.Б. ПАЛАСЕВИЧ</i>	196
Шляхи вдосконалення фінансування освіти: стратегія розвитку <i>О.Р. PROTSYSHYN</i>	199
Directions of increasing competitive advantages of higher education institutions in Ukraine <i>М.А. ЛЕНЬ</i>	203
Розвиток управлінських компетенцій керівника загальноосвітніх установ в процесі підвищення кваліфікації	

6. УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЯМИ

<i>MIROSLAWA SKALIK</i>	207
Innowacje jako czynnik rozwoju organizacji <i>В. Б. АНТОНІВ, Н. І. КАМІНСЬКА, І. М. ПАСЛАВСЬКА</i>	209
Інвестиційний клімат України: оцінювання та перспективи покращення <i>М.В. МАЩАКЕВИЧ, І.Є. МАТВІЙ</i>	213
Проблеми формування інноваційної культури малих підприємств <i>О.М. БЛИСТІВ</i>	216
Проблеми формування управлінської складової в умовах ринкової економіки <i>Н.Я. СКІРКА</i>	220
Організаційна культура як інструмент менеджменту	

Г.В. ОЖУБКО	223
Дослідження ролі соціального інтелекту як складової професійно важливих якостей менеджера	
С.С. ПРИЙМА	225
Оцінка інноваційного потенціалу регіону	
Н.Д. МІНЧАК	228
Управління інноваціями на підприємствах з виробництва мінеральних вод	
KRYSTYNA MIZERSKA	232
Opieka nad pacjentem z rozpoznaną chorobą Alzheimera	
JACEK WIATROWSKI	235
Prognoza społeczno-gospodarczych procesów związanych z wykonywaniem zawodów zaufania publicznego w Polsce uwzględniająca szczególną rolę profesji prawniczych	
BARTOSZ WANOT, BARBARA SKUZA, AGNIESZKA BISKUPEK	239
Polityka zdrowotna Polski	
М.М. СИНОВЕРСЬКА	242
Проблеми гендерної рівності оплати праці в Україні	
Б.В. НАКОНЕЧНИЙ	247
Амортизаційна політика як засіб вдосконалення лізингових відносин	

І.В. Єлейко
к.е.н., доцент,
Львівський національний університет
імені Івана Франка

Міграційна політика країн-членів ЄС: сучасні виклики

Іммігранти є частиною економічного та культурного життя ЄС. Вони задіяні практично в усіх секторах економіки, покриваючи дефіцит тих професій, які з тих чи інших причин не можуть бути заповнені місцевими робітниками. Перелік виконуваних мігрантами робіт є надзвичайно широким: це і висококваліфіковані ІТ-фахівці, медсестри та інші медичні працівники, а також ті професії, в яких громадяни ЄС більше не хочуть працювати.

У своєму виступі перед Європарламентом 29 січня 2004 року Генеральний Секретар ООН Кофі А. Аннан висловив думку про те що: "Одним із найбільших випробувань ЄС, пов'язаних із його розширенням буде те, як вирішуватиметься проблема міграції. Якщо Європейські суспільства готові до цього виклику, імміграція збагатить та зміцнить їх. Якщо їм це не вдасться, в результаті можуть погіршитися умови життя та соціальний розподіл у суспільстві. Без сумніву країни-члени ЄС потребують мігрантів. Європейці живуть довше і мають небагато дітей. Без імміграції населення у майже 25 країнах-членах ЄС зменшиться з 450 млн. осіб до 400 млн осіб у 2050 році"[1].

Отже, легальна імміграція є необхідною з багатьох причин, перша з яких – збільшення кількості працездатного населення ЄС. Проте це ніяк не стосується нелегальної та неконтрольованої міграції. Для вирішення даної проблеми ЄС повинен співпрацювати з іншими країнами для організації повернення нелегальних іммігрантів на добровільній основі. Крім того, ЄС зобов'язаний захищати осіб, які дійсно шукають притулку та рятуються від переслідувань. Мета лідерів європейських держав – виробити загальну стратегію, щоб допомогти кожній країні впоратися з поставленими викликами і отримувати користь з отриманих можливостей.

У Європейському Пакті імміграції та надання притулку перед країнами-членами ЄС поставлено ряд наступних завдань: [2]

1. Організація легальної імміграції з врахуванням пріоритетів, потреб та міграційної квоти, визначених для кожної країни-члена ЄС;
2. Контроль нелегальної міграції та забезпечення повернення нелегальних мігрантів до рідної країни чи транзитної країни;
3. Покращення ефективності контролю кордонів;
4. Збудувати Європу як територію притулку;
5. Організація успішного партнерства з країнами походження та транзиту мігрантів для забезпечення спільної координованої діяльності.

Міграційна політика ЄС має на меті найперше регулювати легальну міграцію. Найбільший акцент робиться на: визначенні умов в'їзду та проживання певних категорій мігрантів, як наприклад висококваліфікованих працівників ІТ сфери, які підпадають під дію Директиви "Блакитна карта ЄС"; студентів; дослідників тощо. В цю категорію також входить питання возз'єднання сімей та довготривалого проживання.

Також у ЄС обговорюються пропозиції удосконалення Директив щодо умов в'їзду та проживання сезонних робітників, між-корпоративного переміщення працівників, а також видача одноразових дозволів на працю. Основною метою є спрощення міграційних процедур в'їзду і надання легальним мігрантам чітких прав на працю. У міграційній політиці ЄС важливий акцент також робиться на проблемі інтеграції мігрантів.

Безумовно у ЄС існує проблема нелегальної міграції, що тягне за собою ряд негативних наслідків. ЄС дотримується давньої традиції надання безпечного притулку для біженців. Звичайно, ідентифікувати справжніх біженців часом досить важко, оскільки іммігранти прибувають у мішаних групах, де є особи, метою в'їзду яких є пошук кращого життя. Також існує інша категорія людей, які прагнуть уникнути політичного переслідування та серйозного порушення людських прав на батьківщині [2]. Вирішення даного питання є особливо актуальним для країн-членів ЄС протягом останніх років. Проблема нелегальної імміграції знову зростає через збільшення потоку біженців з Північної Африки та військові дії на сході України.

Європа завжди притягувала іммігрантів з усього світу. Міграція була, є і буде шансом, загрозою та вибором для Європейських держав. У ЄС є дуже різний підхід до імміграції. Для одних країн, мігранти це – вигідна та дешева робоча сила, брак якої має негативний вплив на їх ВВП, для інших іммігранти – це

загроза росту вандалізму, злочинності і навіть тероризму. Є країни, які розглядають міграцію як невід'ємний елемент сучасних процесів глобалізації. Проте слід сказати, що найчастіше сьогодні міграція викликає шквал негативних емоцій у зв'язку з нестабільності у Північній Африці та масовою нелегальною міграцією до країн-членів ЄС.

Література

1. Guidikova I. Who is afraid of diversity? From threats to benefits: Who is afraid of diversity? From threats to benefits: lessons from the European programme of Intercultural Cities [Електронний ресурс] 5th report of Agenda 21 for culture: Cities, cultures and developments. – Режим доступу: <http://www.agenda21culture.net/index.php/docman/articles/354-irena-guidikovaen/file>

2. Orłowska R. Immigration in the European Union in the Second Decade of the 21st Century: problem or solution? // Folia Oeconomica Stetinensia. – № 10(18). – 2011/1. – p. 164-174.

3. The European Pact on Immigration and Asylum [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.immigration.gouv.fr/IMG/pdf/Plaquette_EN.pdf

А.В. Волошанська

аспірант,

Львівський національний університет

імені Івана Франка

Ознаки голландської хвороби як окремого випадку деіндустріалізації

Протягом останніх десятиліть відсоток людей, зайнятих у сфері виробництва, зменшився. За таких умов країни, які спостерігають або потенційно можуть зазнати спаду соціально-економічної діяльності внаслідок зниження виробничої активності, можуть вважатися яскравим прикладом явища деіндустріалізації. Одна з ознак цього явища – постійний стан дефіциту торгового балансу країни (коли імпорт перевищує експорт), котрий зростає аж до моменту неспроможності державою оплатити необхідну кількість імпортних благ та забезпечити виробництво товарів, щосвоєю чергою, посилює спад економіки.

Поряд з тим А. Каінкросс (1982) та Ф. Лєвер (1991) пропонують наступні чотири можливих варіанти ознак деіндустріалізації: